

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Янка Тенева Тянкова

професор по гражданско и семейно право, Юридически факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, член на научно жури, назначено със заповед № РД-21-550/09.05.2024 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“

Относно: публична защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.6. Право (Гражданско и семейно право)

Докторант: Ани Димитрова Кънева

Тема: Наследяване на дружествени дялове и акции

Научен ръководител: доц. д-р Мария Петкова Къосева

I. Данни за дисертанта

Ани Димитрова Кънева завършва Професионална гимназия по архитектура, строителство и геодезия „Арх. Камен Петков“ гр. Пловдив през 2012 г. и същата година е приета в Юридическия факултет на Пловдивския университет, където през 2017 г. получава магистърска степен по „Право“ и професионална квалификация „Юрист“.

Докторантът има продължителен юридически стаж от 2017 г. до сега: като помощник в нотариална кантора (2017-2019 г.), юрисконсулт (2019-2024 г.), а от февруари 2024 г. — като адвокат от Пловдивска адвокатска колегия.

II. Данни за докторантурата, автореферата и публикациите

Ани Кънева е зачислена като редовен докторант към катедра „Гражданскоправни науки“, Юридически факултет на ПУ със заповед № РЗЗ-536/03.02.2020 г. и е отчислена с право на защита на основание Заповед № РД-21-583/13.03.2024 г. на Ректора на ПУ. В срока на докторантурата е положила успешно задължителните изпити по научната специалност и темата на

дисертацията. Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита от Катедрения съвет на Юридически факултет (Катедра „Гражданскоправни науки“) с решение от 26.04.2024 г., утвърдено с последващо решение на ФС. Със Заповед № РД-21-550/09.05.2024 г. на Ректора на ПУ е определен състав на научното жури и срок на публичната защита. От така изложените аргументи, подкрепени с приложените документи, е видно, че не се констатира допуснати нарушения на нормативната уредба при провеждане на процедурата.

Докторантът е изготвил и представил автореферат, който съответства на нормативните изисквания.

Публикуваните от докторанта Ани Кънева четири статии са свързани пряко с темата на изследването и събират нужния брой точки — 40 точки от изискуеми 30 точки. Следователно докторантът изпълнява наукометричните изисквания за получаване на степента „доктор“ (дисертационен труд – 50 точки и публикувани статии – 40 точки).

III. Характеристика на дисертационния труд и научни приноси.

Дисертационният труд е разработен в обем от 199 страници. Съдържанието е разпределено както следва: въведение, четири глави и заключение. Накрая е посочена подробна библиография по темата. Използваната литература включва 107 заглавия на български и 13 на чужд език. Направени са 362 бележки под линия. Същностната част от труда е структурирана в 4 глави, които са логически свързани помежду си. **Във въведението** е посочен предметът на изследване на дисертационния труд, поставените и използваните методи на изследване, както и е направен кратък анализ на структурата на дисертационния труд. В първите три глави е анализирана правната уредба на наследяване на дялове и акции на съдружници и акционери в отделните видове търговски дружества: дружество с ограничена отговорност (ООД), акционерно дружество (АД), в персоналните търговски дружества и в дружеството с променлив капитал (ДПК). **Първа глава** е посветена на наследяването на съдружник в ООД, в частност на техните дружествения дялове. Тя е структурирана в три параграфа, включващи не само

исторически и сравнително-правен анализ на уредбата, но и преглед на особеностите при наследяване на дружествен дял в ООД, както и при наследяване на едноличния собственик на капитала в ЕООД. Логически правилно докторантът е продължил изложението си с анализ на понятията „дял” и „дружествен дял” в капитала на ООД, като е направил предложение *de lege ferenda* за промяна на чл. 115 от ТЗ, който да предвижда в задължителното съдържание на дружествения договор на ООД да се включи уреждането на въпроса относно наследяването на дружествените дялове след смърт на съдружник. Разгледани са и въпросите относно наследяване на дружествените дялове от недееспособни лица, определяне на стойността на наследствените дялове и др. В отделен параграф са анализирани противоречивите в доктрината и практиката становища относно наследяването на едноличния собственик на капитала в ЕООД. **Глава втора** е посветена на наследяването на различните по вид акции в АД при смърт на акционер в АД, както и на частните хипотези при завещание и завет и др., всичките те съотнесени към същностния в доктрината въпрос за наследяването на членство в АД. В трета глава са разграничени хипотезите на наследяване на съдружник в събирателно дружество (СД) и в командитно дружество (КД) като персонални ТД. В тази част от изследването са отнесени и въпросите относно наследяването на дружествените дялове в новото дружество с променлив капитал (ДПК). В последната четвърта глава са проследени и анализирани редица особени хипотези на наследяване на дялове и акции. Всяка от главите съдържа предложения *de lege ferenda*, които са систематизирани в заключението.

IV. Научни и научно-приложни приноси.

Безспорно представеното за научно рецензиране съчинение е по тема, която е дисертабилна. Цялостно изследване посветено на наследяването на дружествени дялове и акции в ТД до сега не е правено. Тази празнина е запълнена с разработения от дисертанта научен труд. Тук е мястото да се отбележи също, че избраната от автора тема се отличава с правна и фактическа

сложност, породена от обстоятелството, че същата е с мултидисциплинарен характер, който изисква много добри познания в областта на наследственото и търговско право, но така също и в гражданското право. Освен това следва да се отбележи, че наличната съдебна практика по темата на изследването е многобройна и донякъде противоречива.

Положително трябва да се оценят обосноваването и изчерпателно коментирани в първа и втора глави на труда хипотези на наследяване в посочените капиталови ТД. Авторът е аргументирал свое становище относно правното положение на недееспособните и ограничено дееспособните наследници на съдружник в ООД, респективно на акционер в АД, както и начините за упражняване на правата на тези лица върху наследство, в чийто обем се съдържат дружествени дялове и акции. С приносен характер е изложеното от автора становище относно спорния в доктрината въпрос: наследява ли се членството в различните видове ТД, съответно каква е разликата при капиталовите и персонални ТД. Положително следва да бъдат оценени и коментирани от докторанта спорни въпроси, които възникват при наследяване на едноличния собственик на капитала при ЕООД. За пръв път в доктрината (доколкото ми е известно) е поставен за дискусия въпросът за правното положение на държавата и общината в случай на вакантно наследство, в което са включени и дружествени дялове и акции. Разгледани са и хипотезите на обявяване на безвестно отсъствие и смърт, както и въпросите за упражняване на правата по дружествените дялове и акции, част от обема на наследството, докато то е вакантно, или в случай че е обявено безвестното отсъствие или смъртта на съдружник, съответно на акционер.

Приносите съответстват на съдържанието на разработката и отразяват обективно постигнатото от докторанта. Няма данни за плагиатство.

V. Основни критични бележки и препоръки.

По мое мнение към съчинението могат да се направят и някои препоръки, чиято цел е да подпомогнат автора при последващо издание на книгата.

Считам за излишно в уводната част (въведението) да се включва изложение относно структурата на дисертационния труд, тъй като тя е част от предхождащото го съдържание и го дублира. Тази тенденция напоследък е забелязвам и други научни разработки на докторанти. Освен това преди въведението следва да е представен от автора и списък с използваните съкращения, което би улеснило читателите.

Във връзка със структурата на научния труд и нейното съответствие с темата на изследване следва да се отбележи, че от една страна – не са обхванати всички ТД (липсва командитното дружество с акции), а от друга – в глава трета са смесват анализите на наследяване на персонални ТД и на новото ДПК, което е самостоятелен вид ТД, видно от разпоредбата на чл. 64, ал. 1, т. 6 ТЗ (поне така следва с оглед направената от законодателя систематика, макар че този въпрос тепърва ще бъде дискутиран в доктрината). Прави впечатление още, че в стремежа си да обхване всички въпроси, свързани с последиците, настъпващи със смъртта на съдружник (акционер) в посочените от автора ТД (а те са многоаспектни), авторът излиза извън темата на научното изследване, която е по-тясна и се отнася само за наследяването на дружествените дялове и акции.

С известни резерви приемам категоричното становище на автора, че при определяне на запазената и разполагаема част на наследниците на акционер в АД се взема предвид балансовата стойност на акциите, като се изхожда от приложеното от автора по аналогия правило при определяне стойността на дружествен дял в ООД. По-скоро считам, че авторът е следвало да направи предложения *de lege ferenda*, по каква стойност трябва да се определя запазената и разполагаемата част на наследените акции и каква промяна в нормативната уредба трябва да се направи, за да се аргументира това становище. В този случай и по принцип добре би било при аргументиране на своите становища в хода на цялостното изложение, докторантът да подкрепи същите, използвайки историческия и сравнителноправния метод, а не само да посочи в глава първа, че е използвал тези методи на научно изследване.

VI. Заключение.

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват принос в науката и отговарят на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Правилника за развитие на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“.

В заключение давам положителна оценка и предлагам на научното жури на докторанта **Ани Димитрова Кънева** да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).

13.06.2024 г.

Изготвил становището:

проф. д-р Янка Тянкова